

INTELIGENTNE SPECJALIZACJE POMORZA

Publikacja powstała w ramach projektu „**INNOpomorze – Innowacyjne Powiązania, IV edycja**”, finansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego Liderem jest Samorząd Województwa Pomorskiego, a Partnerami InnoBaltica Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie „Pomorskie w Unii Europejskiej”.

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
Departament Rozwoju Gospodarczego
adres korespondencyjny: ul. Okopowa 21/27 · 80-810 Gdańsk
siedziba: ul. Rzeźnicka 58 · II piętro · 80-822 Gdańsk
tel.: 58 32 68 300 · fax: 58 32 303 · e-mail: drg@pomorskie.eu

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

Publikacja dostępna jest w formie elektronicznej na stronach:
www.INNOpomorze.pl oraz **www.inteligentnespecjalizacje.pomorskie.eu**

Szanowni Państwo,

Doświadczenie i zaufanie pomiędzy partnerami regionalnymi zdobyte w latach 2007-2013 podczas współpracy administracji z biznesem, m.in. na płaszczyźnie wspierania rozwoju klastrów, czy przygotowywania dokumentów strategicznych, umożliwiły Zarządowi Województwa Pomorskiego podjęcie decyzji o silnym zaangażowaniu środowisk biznesowych w kształtowaniu kierunków unijnego finansowania w rozpoczętej perspektywie finansowej.

Jako gospodarzowi regionu, zależy mi na tym, aby koncentracja wysiłków i zasobów objęła określoną oraz wybraną nieprzypadkowo liczbę priorytetów, tj. specjalizacji gospodarczych o istotnym potencjale innowacyjnym, w których pomorskie posiada rzeczywiste kompetencje i zasoby oraz może osiągnąć doskonałość i konkurencyjność w skali globalnej. Władze publiczne powinny inspirować i wspierać rozwój nowych technologii, usług i produktów, których zastosowanie sprzyjać będzie poprawie sytuacji gospodarczej, a tym samym stanu życia społeczeństwa. Takie wyzwanie podejmujemy w regionie.

W województwie pomorskim, w wyjątkowy sposób na tle innych regionów, przyjęto oddolny (partnerski) proces definiowania inteligentnych specjalizacji, gdzie w otwartym konkursie władze regionalne wybrały spośród zgłoszonych propozycji te o największym potencjale rozwojowym.

Konkursowy tryb wyboru specjalizacji uruchomił bardzo aktywny proces przedsiębiorczego odkrywania, angażując do współpracy różnorodnych partnerów z regionu, reprezentujących biznes, naukę, instytucje otoczenia biznesu i organizacje pozarządowe. W bezpośrednią współpracę z zainteresowanymi partnerami włączone zostały podmioty kluczowe do budowania współpracy pomiędzy nauką a biznesem. W sumie w proces zaangażowane były 434 podmioty, z czego najliczniejszą grupę stanowiły przedsiębiorstwa – aż 292 firmy, 43 szkoły i uczelnie, 38 instytucji otoczenia biznesu, 12 gmin i związków gmin, 6 szpitali oraz liczne organizacje pozarządowe. To dowodzi jak duże pokłady potencjału współpracy są zlokalizowane w naszym województwie. Powinniśmy je odpowiednio wykorzystać i w jak najlepszy sposób zagospodarować. Jako władze regionu liczymy, że dzięki silnej integracji środowisk z branż zaangażowanych w budowanie inteligentnych specjalizacji gospodarczych, powstanie wiele nowych i innowacyjnych przedsięwzięć, projektów oraz produktów, które będą mogły być skomercjalizowane i służyć rozwojowi nie tylko regionu.

Od samego początku prowadzenia procesu wyboru inteligentnych specjalizacji zwracaliśmy uwagę na potrzebę udziału kapitału prywatnego w planowanych przez poszczególne środowiska przedsięwzięciach i projektach, podkreślając fakt, że finansowanie ze źródeł publicznych nie będzie jedynym (ze względu m.in. na wyznaczone progi dofinansowania ze źródeł UE). Udział kapitału prywatnego zagwarantuje nie tylko większą skuteczność i trwałość wdrożonych rozwiązań, ale także uruchomi mechanizmy, które pozwolą na finansowanie rozwoju gospodarczego po 2020 roku, gdy środków strukturalnych nie będzie tak dużo, jak w obecnej perspektywie.

Jestem przekonany, że proces przedsiębiorczego odkrywania Inteligentnych Specjalizacji Pomorza, na który się zdecydowaliśmy, był trafnym wyborem. Liczę, że ten ogromny potencjał naszego województwa zostanie w pełni wykorzystany, także dzięki coraz silniejszej integracji różnych środowisk i partnerów z regionu reprezentujących biznes, naukę oraz instytucje otoczenia biznesu.

Mieczysław Struk

Marszałek Województwa Pomorskiego

Wprowadzenie

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej każdy region powinien posiadać strategię rozwoju inteligentnych specjalizacji. Posiadanie takiej strategii jest warunkiem uruchomienia środków na badania, rozwój i innowacje. Region powinien skoncentrować wysiłki i zasoby na wyselekcjonowanej i ograniczonej liczbie priorytetów (specjalizacji gospodarczych) o istotnym potencjale innowacyjnym, w których posiada rzeczywiste kompetencje i zasoby oraz może osiągnąć doskonałość i konkurencyjność w skali globalnej.

W odpowiedzi na potrzebę wypełnienia postawionych przez Unię Europejską warunków związanych z wyborem inteligentnych specjalizacji, Samorząd Województwa Pomorskiego podjął się organizacji procesu prowadzącego do ich identyfikacji. Proces ten rozpoczął się od aktualizacji, w 2011 roku, Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020. W jej wyniku, w Strategii uwzględniono zasadę inteligentnej specjalizacji, jako jednej z kluczowych zasad jej realizacji. Zgodnie z tą zasadą, interwencja publiczna będzie skoncentrowana na uruchamianiu i wykorzystywaniu potencjałów istotnych dla regionu oraz wybranych inteligentnych specjalizacji. Zasada inteligentnej specjalizacji została następnie przełożona na zapisy Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie rozwoju gospodarczego „Pomorski Port Kreatywności” oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Zgodnie z tymi zapisami, przedsięwzięcia rozwojowe wpisujące się w obszary Inteligentnych Specjalizacji Pomorza będą preferowane przy udzielaniu wsparcia finansowego z nimi związanego w okresie programowania 2014-2020.

W województwie pomorskim przyjęto oddolny proces definiowania inteligentnych specjalizacji. Polegał on na tym, że środowiska biznesowe i naukowe, zorganizowane w partnerstwa i zainteresowane rozwijaniem określonych specjalizacji zostały zaproszone do zgłaszania konkretnych propozycji w ramach Konkursu na wybór Inteligentnych Specjalizacji Pomorza. Spośród zgłoszonych propozycji, władze regionalne wybrały te o największym potencjale rozwojowym. Proces wyboru Inteligentnych Specjalizacji Pomorza był realizowany z udziałem niezależnych ekspertów, tworzących Komisję Konkursową, w terminie od 14 maja do 20 listopada 2014. Propozycje inteligentnych specjalizacji oceniane zostały przez pryzmat następujących kryteriów:

-
- A. Wyzwania, trendy, potencjalny rynek**
  - B. Potencjał gospodarczy i technologiczny**
  - C. Benchmarking (krajowy i międzynarodowy)**
  - D. Strategia i plan działań**
  - E. Partnerstwo i dotychczasowe działania wspierające rozwój specjalizacji**
-

Wsparcie rozwoju Inteligentnych Specjalizacji Pomorza przez Samorząd Województwa Pomorskiego realizowane będzie wielopłaszczyznowo. Z Partnerstwami reprezentującymi obszary Inteligentnych Specjalizacji Pomorza, podjęte zostały negocjacje mające doprowadzić do zawarcia Porozumień na rzecz Inteligentnych Specjalizacji Pomorza w celu doprecyzowania zakresu ich obszarów, koncentracji wysiłków na najbardziej atrakcyjnych i perspektywicznych

segmentach (kierunkach rozwojowych), a także ułatwienia oceny projektów B+R+I, które pretendują do finansowania z programów operacyjnych zasilanych środkami UE. Porozumienia na rzecz rozwoju Inteligentnej Specjalizacji Pomorza będą podpisywane na okres nie dłuższy niż 3 lata z opcją ich przedłużenia.

W ramach negocjacji uzgadniane są również konkretne przedsięwzięcia (projekty horyzontalne) istotne dla rozwoju całej Inteligentnej Specjalizacji Pomorza, które będą mogły uzyskać preferencje w dostępie do finansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 lub wsparcie w zakresie ubiegania się o finansowanie na poziomie krajowym.

W szczegółowym ujęciu, proces identyfikacji Inteligentnych Specjalizacji Pomorza był przeprowadzany w sześciu krokach:

KROK 1

Przegląd i uzupełnienie analiz dotyczących gospodarczego profilu regionu w celu sprecyzowania jego specyficznych (endogennych) zasobów, przewag i barier rozwoju a także obszarów aktywności gospodarczej o wysokim potencjale wzrostu.

KROK 2

Zaproszenie środowisk identyfikujących się z problematyką rozwoju wspomnianych wyżej obszarów aktywności gospodarczej do przedstawienia wstępnych propozycji inteligentnych specjalizacji oraz działań prowadzących do wzmocnienia ich potencjału i poprawy pozycji konkurencyjnej regionu w konkursie (I etap Konkursu).

KROK 3

Prezentacja zgłoszonych wstępnych koncepcji oraz ich omówienie (analiza) z udziałem Komisji Konkursowej.

KROK 4

Zaproszenie Partnerstw przygotowujących wstępne aplikacje do przedstawienia ostatecznych koncepcji inteligentnych specjalizacji (II etap Konkursu).

KROK 5

Negocjacje Zarządu Województwa Pomorskiego z Partnerstwami.

KROK 6

Zawarcie Porozumień na rzecz Inteligentnych Specjalizacji Pomorza między Partnerstwami a Zarządem Województwa Pomorskiego.

Planuje się kolejne edycje wyboru Inteligentnych Specjalizacji Pomorza w latach następnych.

Informacje poświęcone Inteligentnym Specjalizacjom Pomorza dostępne są na stronie:

www.inteligentnespecjalizacje.pomorskie.eu

ISP 1 **TECHNOLOGIE OFF-SHORE I PORTOWO-LOGISTYCZNE 8**

ISP 2 **TECHNOLOGIE INTERAKTYWNE W ŚRODOWISKU NASYCONYM INFORMACYJNIE 10**

ISP 3 **TECHNOLOGIE EKOEFEKTYWNE W PRODUKCJI, PRZESYLE, DYSTRYBUCJI I ZUŻYCIU ENERGII I PALIW ORAZ W BUDOWNICTWIE 12**

ISP 4 **TECHNOLOGIE MEDYCZNE W ZAKRESIE CHOROÓB CYWILIZACYJNYCH I OKRESU STARZENIA SIĘ 14**

Icons: Anchor (ISP 1), Mouse (ISP 2), Leaf (ISP 3), Microscope (ISP 4).

ISP 1

TECHNOLOGIE OFF-SHORE I PORTOWO-LOGISTYCZNE

TWORZONE PRZEZ PARTNERSTWA PN.:

a) Inteligentne urządzenia i technologie w gospodarczym wykorzystaniu zasobów morza oraz terenów przybrzeżnych, którego liderem jest Centrum Techniki Okrętowej S.A;

b) SMART PORT & CITY Inteligentne procesy i technologie w obszarze zespołów portowych oraz ich zaplecza, generatorem wzrostu dostępności komunikacyjnej i informacyjnej Pomorza, którego liderem jest Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A.

CEL SPECJALIZACJI

Skokowe wzmocnienie międzynarodowej konkurencyjności i przyspieszenie tempa wzrostu przedsiębiorstw sektora gospodarki morskiej w województwie pomorskim poprzez realizację prac badawczo-rozwojowych i kreowanie w oparciu o nie innowacyjnych produktów, usług i technologii w obszarze eksploracji i eksploatacji zasobów morza w sposób bezpieczny dla środowiska.

ZAKRES SPECJALIZACJI

1. Uniwersalne konstrukcje do eksploatacji zasobów morza.
2. Pojazdy i jednostki pływające wykorzystywane w środowisku morskim i przybrzeżnym.
3. Urządzenia, techniki i systemy monitorowania i oczyszczania środowiska morskiego i jego zaplecza.
4. Nowatorskie sposoby i technologie wykorzystania unikatowych naturalnych związków produkowanych przez organizmy morskie.
5. Technologie, urządzenia i procesy służące poprawie bezpieczeństwa i efektywności usług transportowo-logistycznych w portach i na ich zapleczu i przedpolu.

ISP 2

TECHNOLOGIE INTERAKTYWNE W ŚRODOWISKU NASYCONYM INFORMACYJNIE

TWORZONE PRZEZ PARTNERSTWO PN.:

Inteligentne Systemy Interaktywne – innowacyjne produkty, usługi i technologie dla środowisk inteligentnych, którego liderem jest Fundacja INTERIZON.

 INTELIGENTNE
SPECJALIZACJE
POMORZA

CEL SPECJALIZACJI

Zbudowanie i wzmocnienie międzynarodowej konkurencyjności i przyspieszenie tempa wzrostu przedsiębiorstw sektora ICT województwie pomorskim poprzez realizację prac badawczo-rozwojowych oraz budowanie potencjału intelektualnego dla kreowania innowacyjnych produktów i usług w obszarze technologii interaktywnych w środowisku nasyconym informacyjnie.

ZAKRES SPECJALIZACJI

1. Multimodalne interfejsy człowiek-maszyna.
2. Systemy wbudowane dla przestrzeni inteligentnych, Internet rzeczy.
3. Przesył danych, bazy danych, bezpieczeństwo danych, przetwarzanie wielkich danych.
4. Inżynieria kosmiczna i satelitarna.

ISP 3

TECHNOLOGIE EKOEFEKTYWNE W PRODUKCJI, PRZESYLE, DYSTRYBUCJI I ZUŻYCIU ENERGII I PALIW ORAZ W BUDOWNICTWIE

TWORZONE PRZEZ PARTNERSTWA PN.:

- a) Budownictwo SMART 3E – efektywność, ekologia, energetyka, którego liderem jest Rada SMART 3E;
- b) Inteligentne Technologie Energetyczno-Paliwowe, którego liderem jest ENERGA S.A.

 INTELIGENTNE
SPECJALIZACJE
POMORZA

CEL SPECJALIZACJI

Budowanie i wzmocnienie konkurencyjności podmiotów gospodarczych koncentrujących się na kreowaniu nowych produktów i usług bazujących na wynikach prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych, z uwzględnieniem wzrostu efektywności dystrybucji, wytwarzania, przetwarzania i zużycia energii, wydobycia surowców i przetwórstwa paliw oraz zmniejszania oddziaływania na środowisko naturalne.

ZAKRES SPECJALIZACJI

1. Poprawa efektywności energetycznej w budownictwie i przemyśle.
2. Odnawialne źródła energii, generacja rozproszona i energetyka prosumencka.
3. Technologie „smart grid” w dystrybucji energii.
4. Magazynowanie energii.
5. Środki transportu o napędzie alternatywnym.
6. Poszukiwanie, wydobycie i przetwarzanie surowców energetycznych.

ISP 4

TECHNOLOGIE MEDYCZNE W ZAKRESIE CHOROÓB CYWILIZACYJNYCH I OKRESU STARZENIA SIĘ

TWORZONE PRZEZ PARTNERSTWO PN.:

Long Healthy Life – Innowacje w profilaktyce, diagnostyce i terapii chorób cywilizacyjnych i starzejącego się społeczeństwa, którego liderem są Zakłady Farmaceutyczne Polpharma S.A.

 INTELIGENTNE
SPECJALIZACJE
POMORZA

CEL SPECJALIZACJI

Stworzenie w województwie pomorskim centrum kompetencji w obszarze zdrowia o znaczeniu międzynarodowym wzmacniającego konkurencyjność i atrakcyjność firm poprzez inwestycje w badania i rozwój, budowanie kompetencji, rozwój innowacyjnych produktów i technologii.

ZAKRES SPECJALIZACJI

1. Profilaktyka chorób cywilizacyjnych i okresu starzenia się.
2. Diagnostyka chorób cywilizacyjnych i okresu starzenia się.
3. Terapie chorób cywilizacyjnych i okresu starzenia się.
4. Opieka i wsparcie aktywności.

